СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XC... ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го ЖОВТНЯ 1986 | ЦЕНТІВ 25 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 18, 1986 | No. 200. | VOL. XCIII.

ВЛАДИКА АНТОНІЙ ВІДВІДАВ І. ДЕМ'ЯНЮКА

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Як повідомляють з Митрополичої канцелярії УПЦеркви в ЗСА, Владика Антоній який вже другий тиждень перебуває в Ізраїлі, відвідав Івана Дем'янюка у в'язниці в Рамлє у вівторок, 14-го жовтня у свято Покрови.

Ця зворушлива зустріч відбулася в присутності представника прокуратури, сторожа і ізраїльського журналіста.

Як повідомляє Владика Антоній, І. Дем'янюк є в доброму настрої і здоров'ї, він щоденно відписує по 80-100 листів на листи і картки, які в такому ж числі приходять до нього, а стіни його келії дослівно заліплені листами і картками з усіх частин світу, від українців і неукраїнців. Дем'янюк був щасливий відвідинами Владики Антонія, які були несподіванкою для нього.

Владика Антоній є також в постійному контакті з адвокатом Марком О'Коннором, до якого ізраїльська влада почала ставитися добре. Згідно із законами Ізраїля він мусть мати місцевого адвоката-асистента і такого він вже знайшов. Це адвокат Хаїм Ґрос, який поділяє погляди О'Коннора щодо справи І. Дем'янюка. О'Коннор має право відвідувати свого клієнта кожного дня.

Місцеві газети повідомили, що голова верховного суду Меїр Шамґар вже назначив трьох суддів для процесу: члена верховного суду 61-літнього Дова Лєвіна, уродженця Тель Авіву, та двох районових суддів — Зві Таля, 59-літнього уродженця Польщі, який перебуває в Ізраїлі від 1935 року, і Далію Дорнер, 52-літню уродженку Стамбулу, Туреччина, яка виросла в Гайфі.

Владика Антоній почав формальні старання за право постійного обсерватора на процесі, що може початись під кінець грудня або на початку січня.

Ізраїльська преса широко розписується про акт оскарження, про майбутній процес та про справу взагалі, при чому різні автори статтей різно висловлюються про цю справу.

Владика Мстислав і родина Дем'янюка пригадують громаді про величезні кошти підготови до процесу і закликають до жертвенности.

Куппо вислала Р. Реґенові вислови підтримки

Трентон, Н. Дж. (КУППО). — Зразу після закінчення американсько-совєтських розмов і після повороту президента Роналда Реґена до Вашінґтону, Президія Конференції Українських Політичних Партій і Організацій вислала йому телеґраму за підписом голови КУППО д-ра Зенона Городиського такого змісту:

„Високодостойний Пане Президенте! Ми щиро підтримуємо Ваші енергійні зусилля і Ваше становище як лідера демократичних сил вільного світу в справах роззброєння, людських і національних прав під час розмов із генеральним секретарем Михаїлом Ґорбачовим. Одночасно висловлюємо надію, що американська делеґація на Конференцію в справах безпеки і співробітництва у Відні займе подібне відважне становище. Ми поділяємо вашу турботу, що деякі члени Конґресу і частина світової преси піддається совєтській пропаґанді відносно вислідів Ваших розмов".

Як відомо, в дні 4-го листопада ц.р., починаються наради Конференції в справах Безпеки і співробітництва в Европі, на якій відбудеться перегляд справи респектування національних і людських прав в різних країнах світу, а в тому і в СССР.

Відбудеться літературний вечір М. Хвильового в Ню Йорку

Ню Йорк. — Об'єднання Українських Письменників „Слово" та Українське Видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка влаштовують літературний вечір Миколи Хвильового з нагоди появи 5-го тому творів. Вечір відбудеться у неділю, 19-го жовтня ц.р., о год. 4-ій по полудні тут, в будинку НТШ, при 63 Четверта авеню.

У програмі літературного вечора виступлять: Григорій Костюк, головний редактор творів М. Хвильового; Остап Тарнавський, голова „Слова"; Осип Зінкевич із видавництва „Смолоскип", Марта Гарасовська, яка читатиме твори М. Хвильового. У музичній частині виступить бандуристка Оля Ходоба.

Після закінчення вечора буде нагода придбати всі томи творів М. Хвильового зі знижкою 20%.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОМОВЛЯВ НА БРАТСЬКОМУ КОНҐРЕСІ

Президент Реґен приймає відзначення від В. Фостера.

Вашінґтон. — Тут відбувся при кінці вересня ц.р. 100-ий з черги Конґрес братських організацій, який зібрав рекордове число учасників та відбився широким відгомоном у всіх засобах масової інформації.

В осередку уваги стояла промова президента Роналда Реґена, яку він виголосив в четвер 25-го вересня ц.р. перед 650 членами 100 крайових братських організацій, із 10 мільйонами членів, в якій підкреслив працю і братський дух усіх, що є прикметними для них. Особливо він підніс справу посилення боротьби проти наркотиків, що проходить тепер в цілій країні та поза її межами. На закінчення президент Р. Реґен отримав від президента Братського конґресу Вілліяма Фостера окремо виготовлену грамоту з обіцянкою, що всі братські організації включаться в боротьбу проти наркотиків.

На Конґресі Український Народний Союз репрезентували головний предсідник д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук. Були теж представники інших українських братських союзів.

Відправиться Богослужба за душу д-ра В. Душника

Ню Йорк.—У вівторок, 21-го жовтня ц. р., о год. 1-ій по полудні тут в катедрі св. Патрика на П'ятій авеню (між 49 і 50 вулицями) буде правитись заупокійна Служба Божа за душу св. п. д-ра Володимира Душника у першу річницю смерти.

Св. п. В. Душник відомий політичний і суспільно-громадський активіст, журналіст, автор кількох книжок і брошур, ініціятор багатьох політичних акцій, член НТШ, відповідальний редактор англомовного журналу „Український Квартальник", співредактор „Свободи", органу Українського Народного Союзу і дописувач до багатьох інших газет та журналів, українських і американських.

Св. п. д-р В. Душник помер, як відомо, 5-го вересня 1985 року в Ню Йорку.

Підготова до Балю преси завершується

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.). — В понеділок, 13-го жовтня ц.р., відбулося останнє засідання комітету для підготовки 14-го Балю української преси, в приміщеннях — Рамада Готель в Іст Ганновер, Н. Дж., де й проходитиме тим разом баль преси в суботу 25-го жовтня ц.р.

Поодинокі члени комітету під проводом Наді Матківської і Ярки Снилик звітували із пробленої праці та останніх приготувань до балю.

Як звітувала Оксана Тритяк, пропам'ятна книжка балю із знімками та профілями усіх кандидаток є вже в друку та буде на руках всіх гостей.

Кандидаток на кралю Балю Преси є 14 із передових українських часописів на терені ЗСА. Координаторка цієї ділянки Марта Андріюк вложила велику працю у підготові та контакті із українською пресою, і хоча вона розіслала повідомлення про можливість висунення кандидаток на кралю на 36 адрес, ще в останній хвилині відгукнулися представники таких журналів, яких із-за браку точних адрес не осягнено своєчасно. Не меншу працю для підготови балю виконала Рома Федасюк виготовивши листу адрес запрошених до участи в балю гостей. Відгук громадянства, зокрема молоді, як звітували поодинокі референтки, є великий.

Підготовою виступу кандидаток української преси займається маєстро Рома Прийма-Богачевська. Крім 14 кандидаток буде репрезентована також „підпільна преса в Україні" Ганею Клим, „Міс Союзівка 1987" Минулорічна краля 13-го Балю української преси Галина Кохно, що репрезентувала журнал „Бандура", передасть свою корону та виголосить прощальне слово.

На засіданні був також присутній Орест Федаш, який є менеджером балю, бенкету і прийняття для кандидаток на кралю та їхніх „ескортів". Його співпраця виказалася незвичайно помічною та успішною, та напевно причиниться до доброго настрою усіх численних учасників балю.

В ІСЛЯНДІЇ ОБГОВОРЮВАЛИСЯ ПРАВА ЛЮДИНИ

Вашінґтон. — Хоч на вершинній зустрічі в Рейкявіку значна увага була приділена питанням обмеження озброєнь, делеґації державнадпотуг обговорювали також проблему прав людини Про те, як відбувалися ці дискусії розповідає на сторінках газети „Вашінґтон Пост" її репортер Дейвид Оттаві.

Як зауважують американські дипломати, Москва вперше публічно погодилася обговорювати права людини. Досі вона заперечувала, що в Совєтському Союзі існує ця проблема.

Якщо б зустріч в Рейкявіку закінчилась більш успішно, включені до її комунікату точки означали б, що Москва вперше визнала існування проблеми прав людини і погодилася на її обговорення. Оскільки зустріч закінчилася провалом, комунікат так і не був виданий.

Як пише Д. Оттаві, президент Роналд Реґен в перший день зустрічі підняв проблему еміґрації з СССР і передав Михаїлові Ґорбачову пачку матеріялів про тих, яким відмовляють видати візу для виїзду з СССР.

В перший день зустрічі із складу делеґацій були виділені групи, одна з яких повинна була займатися обговоренням прав людини. ЗСА представляла в цій групі заступниця державного секретаря Розанн Ріджвей, а Совєтський Союз — заступник міністра закордонних справ Алєксандер Бєссмертних. Р. Ріджвей заявила на засіданні групи, що відмова совєтської сторони дозволити еміґрацію і з'єднання близько 60 розлучених родин „створює напруження і недовір'я" і перешкоджає створити „правдиву позитивну атмосферу" у відносинах між державами-надпотугами.

Д. Оттаві пише, що в Рейкявіку жиди „піднімали шум практично на всіх совєтських пресових конференціях". Цими днями американські газети надрукували розповідь про розмову між амбасадором СССР у Вашінґтоні Юрієм Дубініним і кількома колишніми громадянами Совєтського Союзу, які летіли з ним в одному літаку з Ісляндії в Ню Йорк. Ю. Дубінін вислухав їх уважно і запропонував, щоб матеріяли в їх справах вони прислали в совєтську амбасаду.

В СССР ощаджують електрику

Мюнхен, Західня Німеччина. — Як повідомляє західньо-німецька преса з Москви, в СССР починається відчуватися недостача електрики.

На сторінках „Правди" появився заклик до всіх громадян СССР, до всіх фабрик та установ, що з уваги на зниження продукції енерґії слід ощаджувати електричний струм. Причина цього — нещастя в Чорнобилі, а з тим і затримання дії знищеного реактора і зменшення дії трьох інших, як також низький позем води у ріках на терені СССР. Також підкреслюють, що інші електричні станції не є належно підготовані на прихід зими. Тому закликають, щоб партійні чиновники і провідники фабрик щоденно провіряли всі машини, які вживають електричну енерґію, щоб не було направ і не зменшувано допливу електричного струму в часі зими. Крім того мусять всі громадяни та всі підприємства, фабрики і установи точно придержуватися строгих приписів щодо вживання електрики.

Подають, що Москва вже від декількох днів ощаджує огрівання. Не зважаючи на те, що в Москві впав вже перший сніг і температура є нижче зера, багато мешкань ще взагалі не опалюють і в деяких мешкальних домах температура виносить 16 ступенів Цельзія, що рівняється 60 ступеням Фаренгайта. Але мешканці допомагають собі, вживаючи електричні огрівачі помимо їх заборони, так, що ощадність струму не є велика.

Західні обсерватори твердять, що СССР буде правдоподібно доставляти на Захід менше нафти, яку змушений після катастрофи в Чорнобилі вживати для власних цілей.

Москва дозволила Д. Ґолдфарбові виїхати до ЗСА

Вашінґтон. — Американські офіційні особи з Адміністрації президента Роналда Реґена повідомили, що до ЗСА прибув у четвер, 16-го жовтня ц.р., Дейвид Ґолдварб з дружиною Сесілією після вісімрічних поневірянь і шикан совєтського уряду, зокрема державних органів безпеки (КҐБ).

Несподівано для всіх, совєти дозволили американському індустріялістові Армандові Гаммерові, який, починаючи від Владіміра Леніна був знайомий і вдержував зв'язки з кожним совєтським лідером, забрати зі шпиталю в Москві хворого Д. Ґолдфарба і його дружину. Люксусовий літак Гаммера приземлився о год 6:15 по полудні американського часу на нюаркському летовищі і зараз після цього Ґольдфарба перевезли амбулянсом до Колюмбійського пресбетеріянського медичного центру для перевірки його стану здоров'я. При тому були хвилини емоції, коли син Ґольдфарба Алекс, який прибув до цієї країни 11 років тому, вітав батьків. Дочка Ольга з родиною залишились в СССР.

Деякі речники Адміністрації думають, що звільнення хворого Д. Ґольдфарба наступило у висліді розмов про права людини і еміґрацію між президентом ЗСА Роналдом Реґеном і лідером СССР Михаїлом Ґорбачовим 11-го і 12-го жовтня в Рейкявіку, Ісляндія. Не треба виключати, що це тільки початок, бо в Ісляндії була мова також про інших дисидентів, в'язнів і звичайних еміґрантів, які не бажають більше залишатися в Совєтському Союзі. Представники Державного департаменту не бачать однак познак більшого зрушення еміґрації з СССР на Захід, бо совєтські лідери мабуть не зробили ще в тій справі остаточного рішення.

В загальному, звичайному смертному громадянинові СССР дуже тяжко виїхати на Захід без поважної причини, але в минулому уряд СССР робив вийнятки для жидів і деяких інших менших груп. В останнім часі ЗСА мусіли заміняти за Юрія Орлова зловленого на гарячому вчинку совєтського шпигуна Ґеннадія Захарова з передумовою, що Москва накаже звільнити і дозволить виїхати до ЗСА американському кореспондентові Ніколасові Данилову.

Деякі консервативні кола у Вашінґтоні звернулись до президента Р. Реґена, щоб під час чергової зустрічі на вершинах він поставив справу виїзду з СССР також людей інших національностей, зокрема українців, балтійців, білорусів, грузинів та членів релігійних груп яких КҐБ переслідує за їхнє переконання і релігійні практики.

Е. Візель вибирається до Москви

Ню Йорк. — Нобелівський лавреат миру Елі Візель колишній в'язень гітлерівських концтаборів, автор багатьох книжок і брошур про жидівський голокост і громадський активіст, поїде в наступному тижні до Москви. Головною ціллю його поїздки до Совєтського Союзу є зустріч з офіційними совєтськими речниками, від яких він хоче отримати дозвіл на зорганізування конференції нежидівських жертв нацизму.

Очевидно, він радо зустрінеться в СССР зі своїми земляками, якщо в цьому йому не будуть перешкоджати агенти КҐБ. Е. Візель заявив кореспондентам, що він привітав би нагоду зустрічі з генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Ґорбачовим, щоб обмінятися з ним думками про загальні справи, а зокрема про справу дозволу на виїзд для тих жидів, які бажають покинути СССР і виїхати до Ізраїля. Покищо совєти не повідомили Візеля чи така можливість зустрічі з Ґорбачовим існує чи ні.

Е. Візель їде до Москви в офіційному характері, як голова Меморіяльної ради голокосту у З'єднаних Стейтах Америки, а сама ідея зорганізування конференції нежидівських жертв нацизму викликає зацікавлення в ЗСА й інших країнах світу. Державний департамент ЗСА заплянував на лютий 1987 року триденну конференцію у Вашінґтоні в цій справі.

Керівник нового відділу УНСоюзу розповідає про свої пляни

(У зв'язку із створенням нового Відділу продажу забезпечення в УНСоюзі, редакції щоденника і тижневика поставили ряд запитів його керівникові Генрі Флойдові, на які він дав свої писемні відповіді, що їх друкуємо внизу).

Питання: Тепер, коли ви мали можливість докладно запізнатись з внутрішньою структурою Українського Народного Союзу і з українською громадськістю в ЗСА і Канаді, чи ви вважаєте, що вони готові до нововведень, тобто до створення професійної групи для продажу забезпечення?

Відповідь: Питання це складається, властиво, із двох частин. Я торкнувся першої частини. Я не ознайомився докладно з структурою УНС і з українською громадськістю в ЗСА і Канаді. Я не знаю, чи існує особа, яка могла б це зробити: Проте, я поділюся з вами своїми думками і почуваннями, базованими на моєму дотеперішньому, хоч і обмеженому обзнайомленні.

Дев'ятдесят п'ять відсотків мого перебування і ознайомлення з цими справами витворили у мене теплі почування і любов до українців, до їхньої справи, гідности і сили, які кожна нова хвиля іміґрації виявляла і поділяла з цією країною; покоління „американізованих" українців, яке слідувало,— свідомі, вірні американці в повному розумінні цього слова із великою любов'ю до своєї спадщини.

Хоч я не українець, мене тепло приймали і давали мені вирозумілу підтримку,

Г. Флойд у своєму бюрі

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ФРАНЦІЯ ПЕРЕДАЛА в руки еспанської поліції провідного члена ЕТА, революційної організації басків, повідомило державне радіо в Мадриді. Хуаґін Азкарате був зловлений французькою поліцією у північній частині Франції ще в липні і від того часу перебував в тюрмі. Еспанія вимагала видачі і оскаржила його у вбивствах мирних цивільних і військових осіб в Еспанії. Слідство виказало, що вбивства були пов'язані з терористичною організацією ЕТА. Досі Франція видалила 12-ох басків і тим самим допомогла Еспанії зменшити терористичну діяльність їхньої організації.

ЕЛЛІОТ ЕЙБРАМС, асистент державного секретаря для міжамериканських справ ще раз заявив кореспондентам, що Уряд ЗСА не мав нічого спільного з доставою зброї і військового матеріялу для антикомуністичних повстанців „контрас" в Нікараґуа з Ель Сальвадору і з літаком, що його збили сандіністи у південній частині. Свою заяву Ейбрамс повторив на переслуханні конгесової підкомісії, яка почала розглядати цей випадок.

НЕВІДОМІ ТЕРОРИСТИ вкинули в гущу ізраїльських вояків і їхніх родин три гранати, які експльодували. Одна особа загинула, а 65 були поранені. Терористи використали нагоду коли вояки з родинами приходили під стіну плачу для молитви і зустрічі. 24 години пізніше пресове агентство Ройтерса повідомило, що Палестинська Визвольна Організація взяла на себе відповідальність за виконаний атентат. Речник ПВО заявив телефоном до згаданого агентства, що лідер Ясір Арафат вирішив збільшити терористичні акти в середині Ізраїля у відплату за бомбардування палестинських поселень в Ливані ізраїльським воєнним летунством.

ДВА МОЛОДІ НІМЦІ, не зважаючи ни велику небезпеку втрати життя, втекли зі Східнього до Західнього Берліну, перелізши через мур ганьби, що ним комуністи відгородились від вільного світу. Втекли щасливо при допомозі драбини і під прикриттям ночі 24-річний Петер Міллер і 26-річний Бернд Гансен. Про втечу повідомила західньо-німецька газета „Більд".

В БУКАРЕШТІ закінчились дводенні наради міністрів закордонних справ Варшавського Пакту. Міністри вислухали докладного звіту Едуарда А. Шеварднадзе, совєтського міністра закордонних справ, про міжвершинні розмови в Рейкявіку, Ісляндія, між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Михаїлом Ґорбачовим. Румунське пресове агентство повідомило про закінчення нарад, але нічого не згадало чи...

В АМЕРИЦІ

ЯК ПОВІДОМИЛО ФБІ, за перших шість місяців цього року кількість серйозних злочинів у З'єднаних Стейтах Америки збільшилася у порівнянні з тим же періодом минулого року на 8 відсотків. Однак статистики вважають, що дані ФБІ менш надійні, ніж підрахунки статистичного управління Департаменту справедливости, яке цими днями опублікувало відповідне дослідження, в якому сказано, що в 1985 році серйозна злочинність в Америці зменшилася на 2 відсотки. Розходження пояснюється різною методологією: ФБІ збирає лише статистику злочинів, про які відомо поліції. Департамент справедливости користується соціологічними методами: його статистики опитують громадян, чи були вони жертвами злочинців і чи повідомили про це поліцію.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ затвердила прийняте раніше Сенатом рішення про здвигнення у Вашінґтоні монумента американським воякам, які загинули в Корейській війні. В рішенні Палати говориться про створення консультативної ради ветеранів Корейської війни, яка затвердить проєкт монумента і місце його спорудження. Рада буде також займатися збиранням пожертв на фонд меморіялу. Почата північнокорейськими комуністами в червні 1950 року війна тривала понад три роки. В Кореї загинуло 54,000 американських вояків і старшин і 103,000 були поранені.

ЯК УЖЕ ІНФОРМОВАНО, останнім п'ятьом із 25 совєтських дипломатів, яких висилають із ЗСА, було дозволено відкласти виїзд до неділі, 19-го жовтня. У вівторок вранці, 14-го жовтня, в ЗСА ще залишилося 11 з 25 дипломатів, у тому числі резидент КҐБ в Ню Йорку Валерій Савченко і резидент ҐРУ Владіслав Скворцов, однак потім шість з них вилетіли в Торонто, а звідти літаком Аерофлоту — до Москви. В середу, 15-го жовтня, кореспондент газети „Ню Йорк Пост" Майкл Берлін повідомив, що із ЗСА, не чекаючи неділі, вилетіли і останні п'ять дипломатів, які повинні були залишити З'єднані Стейти. За словами репортера, не зрозуміло, як і коли вони залишили американську територію. Питання про виїзд членів совєтської місії при ООН повинно було обговорюватися в Рейкявіку на зустрічі між міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе і державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом, але, як повідомив останній, в Ісляндії на це не вистачило часу. Тепер американська сторона чекає відплатних совєтських заходів, якими погрожував совєтський міністер два тижні...

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відгуки на конференцію в Ісляндії

В американських газетах і радіо-телевізійних коментарях роїться від завваг і медитацій на тему минулотижневої дводенної „міні"-вершинної конференції в Ісляндії, яка скінчилася невдачею. Коли Міхаїл Ґорбачов розраховував на те, що Реґен стрінеться в Америці з гострою критикою від своїх громадян за відкинення приманливих на око пропозицій зредукувати наполовину ракети на різну віддаль в заміну за зречення від оборонної протиракетної системи, то він грубо помилився і ще раз доказав, що він не знає Америки, не знає психіки американського народу ані теж не знає теперішнього американського Президента. За вислідами різних опитів, що їх переводять часописи і професійні опитові бюра та за передовими статтями в різних найбільш поширених американських газетах виходить ясно, що, хоч дехто з запитуваних признає, що він „розчарувався", проте вину за невдачу цієї конференції приписує Ґорбачову, а не Реґенові. Загал американського суспільства включно з більшістю членів Конґресу і членів Уряду не знає історії Сходу Европи і не знає історії комуністичної партії. Але знає і відчуває „що большевикам не можна вірити". І той загал американського суспільства включно з законодавцями з обох партій є протикомуністичний і протисовєтський, дармащо ніхто не хоче війни, як не хоче її ніхто з тверезо думаючих людей у світі. Цікавою була відповідь одного з опитуваних: „Єдиною помилкою, яку зробив Реґен, було те, що він погодився на проєкт Ґорбачова перевести таку зустріч в Ісляндії".

Плян Реґена осягнути протиракетну оборонну зброю із використанням космічного простору не був популярний в Америці, бо крім дуже нечисленних фахівців мало хто може зрозуміти таку концепцію. Конференція в Ісляндії спричинилася у великій мірі до спопуляризування того проєкту по лінії бажань Реґена. У поважному тижневому журналі „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 20-го жовтня ц.р. знаходиться цікаве твердження: коли в Америці є багато таких, які сумніваються в реальність згаданого пляну Реґена, популярно званого „зоряною війною", то в совєтському Політбюрі з Ґорбачовим включно переконані, що це плян реальний і що американська техніка, яка імпонує всім громадянам СССР, може той плян зреалізувати. Відночас — читаємо у тому журналі — Ґорбачов не вірить, що це тільки оборонна зброя і переконаний, що, осягнувши таку зброю ЗСА, здобудуть перевагу над СССР, до чого він не хоче допустити. Промовляючи до журналістів у минулий вівторок, отож уже після своєї радіо-телевізійної промови до народу, президент Реґен розклав руками: „Відкіля взялося таке переконання у Ґорбачова — не можу зрозуміти".

Названий американський тижневий журнал присвятив окрему велику статтю, повну дат і фактів, відносинам у СССР і розглядові причин, які спонукали Ґорбачова до запрошення Реґена на зустріч в Ісляндії з пляном осягнути на цій зустрічі зречення Реґена зі „зоряної війни". Ґорбачов — читаємо — знаходиться в страшенно трудній ситуації і він тільки силою своєї волі не показує назверх свого затурбування. Він знаходиться тепер під подвійним натиском — від радикального крила Політбюра і від важкої економічної кризи в СССР. За виразом авторів тієї статті в Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ґорбачов тепер ходить на цирковій линві з тією різницею, що під сподом нема охоронної сіті. На зберігання Афганістану під своєю контролею Москва щорічно видаткує кругло 3 більйони долярів, при чому згинуло там уже коло 10,000 совєтських вояків. Більйони коштує Москву зберігання своїх впливів доставами зброї і військових „дорадників" у таких країнах: як Куба, Індія, В'єтнам, Південний Ємен, Мозамбік, Анґоля, плюс сотні тисяч війська в европейських сателітних країнах, які треба годувати. До того ж Ґорбачов у своїй великій промові, коли переймав владу, обіцяв, що внутрішні справи імперії стоятимуть на першому місці і що він піднесе життьовий рівень своїх громадян. Того зобов'язання він не зміг дотримати. Але радикальне крило в Політбюрі має більшість і Ґорбачов не має відваги виректися будь-якої країни, яка належить до „сфери впливів" СССР. У висліді у перших шістьох місяцях цього року Москва продала золота й інші дорогоцінні вартості своєї державної казни на три з половиною більйона дол., щоб здобути тверду валюту.

Президент Реґен звернув увагу, що на конференції в Ісляндії Ґорбачов раз-у-раз заглядав до паперів, чого не робив у попередній конференції у Женеві. Він вернувся до Москви з порожніми руками і тепер рахує на час. Єдина його надія, що в 1988 році в Америці виберуть ліберального демократа, з яким можна буде „договоритися". Але він знову може гірко розчаруватися.

К. М.

ЦК КПСС ПОЧИНАЄ ПОМИЛЯТИСЬ

У СССР панує гігантоманія. Союз має найбільші заводи, які продукують найбільше браку, найбільші фабрики, найбільше вчителів, інженерів і найбільше таборів смерти. Совєтська наука найкраща у світі, тому допровадила до Чорнобильської катастрофи.

У липні 1986 року, отже по Чорнобильській катастрофі, в СССР опубліковано документ, який вийшов із ЦК КПСС під заголовком „Головні напрямні перебудови середнього і вищого шкільництва". В СССР потрохи починають говорити правду. Отож ЦК (перед тим ніколи не помилявся) признав, що система вивчення фахівців фатальна. Треба перебудувати те, що передтим вважалося найкращим у світі. Рівень приготування совєтських фахівців із різних ділянок життя не відповідає вимогам сучасної науки і техніки. Амбітні пляни Ґорбачова вимагають фахівців західнього рівня. Звідси вимоги перебудови системи совєтської освіти.

Перша частина проєкту по-совєтськи сіра і складається з давновідомих гасел — „невирішені проблеми", „неґативні явища, на які не звернено належної уваги", „потрібні поліпшення". Проєкт признає, що СССР продукує більше фахівців різних знань, які не розуміють технічного поступу світу. Їхнє знання невистачальне. Вони не можуть виконувати свій фах і тому не можуть приспішити суспільно-економічний розвиток народів. Сучасної техніки совєтські фахівці не розуміють.

Проєкт констатує, що „продукція" фахівців є величезна, але на практичній роботі вони виявляють незнання як використати нову складну техніку і не вміють „керувати робітничим колективом".

Совєтська передова медицина на практиці виявилася зовсім непередовою. А виявила це якраз Чорнобильська катастрофа. Совєтська „передова" медицина на приказ партії применшила трагічні розміри Чорнобильської катастрофи.

Абсольвенти медичних факультетів, звичайно, не мають клінічного приготування (практики) і тому не вміють ставити правильних діягноз і тим самим не застосовують правильне лікування.

Неймовірно велика совєтська бюрократія добре попрацювала над хаосом, зокрема у вищому шкільництві. В СССР працюють 894 вищі школи, 74 республіканські міністерства освіти. Середніми школами керує понад 200 „вищих" інстанцій. Підручники і прилади для дослідів — застарілі. Мало викладових заль, фахових бібліотек, а зокрема академічних домів. Бракує місць для 630,000 студентів і аспірантів. Тільки третиною катедр керують професори, решта керівників не мають до такого завдання відповідної освіти.

Також неекономічно вирощується фахівців, які працюють на становищах, що не вимагають високих студій. На практиці інженери є звичайними „старшими" робітниками, а для того не потрібен диплом інженера. До того інженери дуже мало заробляють.

І тут ЦК попадає у власне сильце. Добрий фахівець мусить мати доступ до чужої фахової освіти, їде на Захід, повернувши, робить порівняння і бачить, що все совєтське гірше. Він вчиться думати самостійно. Такий фахівець стає небезпечний для режиму.

Щоб запобігти небезпеці проєкт ЦК передбачає „посилення марксизму-ленінізму", пожвавлення „ідеологічної праці" Тільки знання марксизму-ленінізму може дати доброго інженера. Є плян запровадити державні іспити з марксизму-ленінізму на всіх вищих школах.

Стверджуючи поганий стан навчання, проєкт ЦК не каже чому є так зле. В СССР всі хочуть мати дипльом значить більше знання. Він дає людині статус у безклясовому суспільстві. Але професорів і лекторів у СССР призначають не за їхнім знанням, а за ідеологічним ключем і це власне штовхає совєтську науку вниз. Для професора насамперед потрібна „добра анкета". Решта фактично не так важлива. „Сірий, але вірний" — все зобов'язує у СССР. Це правило також перетворюють у „вірний, але сірий". „Вірний", але „сірий" лікар не може добре лікувати, тому совєтська номенклятура дуже обережна при виборі лікарів для своїх закритих клінік і шпиталів.

У СССР є зачароване коло, з якого не можна вийти при допомозі „проєктів" ЦК. Треба зменшити видатки на зброєння і „заощадження" повернути на освіту. Вчителі середніх шкіл СССР животіють, а не живуть. Їхня платня просто жебрацька.

Покищо треба задоволитись черговим „проєктом", яких в минулому було аж забагато.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нагороду миру і наші завдання

Коли вчора подали до відома, що цьогорічну нагороду миру Нобеля отримав Елі Візель не одному із українців защеміло серце. Зокрема багатомовна була причина, що її подав Нобелівський комітет чому в'язневі нацистських тюрем і кацетів дали нагороду, а саме, „за його віру, що сили, які борються зі злом у світі, можуть перемогти".

Тут мимоволі насуваються у нас українців питання: а чи ми не боремося постійно з тим самим лихом? А ми, чи не мали свого голокосту, що перевищує той, що його так добре розпропаґував у вільному світі Е. Візель? А ми, чи не ставили Миколу Руденка на кандидата нагороди миру без найменшого успіху?

Але не жаліймося і не нарікаймо, бо не багато це змінить. Нагорода миру для Е. Візеля повинна дати нам радше ще більший поштовх до сильнішого завзяття і послідовности в тому напрямі, щоб інформувати усіми засобами вільний світ про те, що діялося та далі діється в Україні із свободолюбним, але якже мирним українським народом у совєтських кліщах.

Е. Візель у першому інтерв'ю сказав, що його завданням було і буде старатися, щоб світ не забув про жидівський голокост, щоб це,що сталося перед сорока роками залишилося далі живим і актуальним. Це і відповідь для нас, а рівночасно причина не піддаватися і не нарікати постійно, яка нам у світі дістається кривда. Та ж від Великого голоду проминуло лише декілька років більше, як від жидівського голокосту і ми, хоч як декому видається ця трагічна подія далекою, не можемо її пустити в забуття. Ми бачимо добре, який величезний зворот у напрямі пізнання тих, що спонукали цей штучно викликаний голод принесли останні роки, а особливо цей рік, коли люди побачили добре виконаний фільм „Жнива розпачу" і як появилися добре опрацьовані книжки про Великий голод в англійській мові, зокрема документальна праця д-ра Роберта Конквеста „Жнива смутку".

Перший раз західньому світові відкрилися очі на події 1932—33 років і перший раз чужинці почали поважно і з переконанням писати про цей величезний злочин, який виконав на українському селянському населенні Сталін. І коли англійський історик з переконанням доказує, що Великий голод не прийшов із неврожаю, а був штучно викликаний, щоб „знищити українське населення і його націоналістичні стремління" до нього мусять прислухуватися і глядіти інакшими очима на події, які совєтська пропаґанда досі називає „так званими", а не дійсними.

Отже бачимо, що таки послідовність, а передусім переконливе і добре виконане подання фактів, може змінити настанову публічної опінії у вільному світі та може нам, українцям, принести користь. Коби лишень цей добре відомий „солом'яний вогонь" не погас і щоб ми старалися ніколи не забути і не проминути нагоди пригадати світові, що жидівський нарід не єдиний, який терпів у недавньому минулому. А може видержимо, коли у нашій завзятості та наполегливості — це принесе нам сподіваний успіх?

На кожний випадок тепер маємо вперше причину до оптимізму!

Опр.

ЛИСТИ З ТОГО СВІТУ

„Двісті листів Б. Антоненка-Давидовича", передмова і примітки Дмитра Чуба, видавництво „Ластівка", Мельборн, 1986 р.

Яка доля зустріла колишніх творців нашого культурного відродження доби „Українізації" — тих, що не загинули в тюрмах і концтаборах, а були „реабілітовані" в Хрущовську „відлигу" й повернулися з заслання в Україну? Про те ми знаємо небагато, адже навіть приватних листів у Східню Україну мало хто писав у нас, а ще менше отримував від рідних і приятелів.

Але, от Дмитрові Нитченкові (псевдонім Дмитро Чуб) з Австралії пощастило втримувати довгу кореспонденцію з одним із найзамітніших між ними — Борисом Антоненком-Давидовичем, палким патріотом, людиною високої культури й талановитим письменником, творами якого особливо репортажем „Землею українською", ми захоплювалися більш як півстоліття тому. Пізніше, в добу розгрому українського відродження, Антоненко-Давидовича було арештовано і він карався 21 рік у тюрмах і засланнях далеких. А в 1968 році його відшукав у Києві його колишній молодий приятель і звеличник Дмитро Нитченко, тоді вже на еміґрації в Австралії, і почалася довга виміна листами, привітаннями, дарунками, яка тривала аж майже до самої смерти Антоненка-Давидовича. Останній лист його був датований у листопаді 1983 року, а потім він уже писати не міг і помер півроку пізніше, на 85-му році життя (9-го травня 1984 року).

Правда, листування велося з перешкодами. Близько 30 відсотків усіх листів пропало на совєтській цензурі, інші листи й дарунки запізнялися цілими місяцями, а книжки не раз мусіли бути пересилані аж через Варшаву й Букарешт. У листах своїх Антоненко-Давидович намагався уникати якихнебудь політичних проблем чи немилих спогадів, або натякав на них лиш „езопівською мовою" (про власне заслання — „подорожував по східніх мерідіянах", про арешт сина — „Євген виїхав" і т.д.). А проте, з цієї довгої низки „приватних" листів створюється прецікавий образ життя-буття українського невгнутого патріота, який радіє кожним рідним культурним проявом в Україні чи то в заморській еміґрації, дбайливо реєструє кожний із них — молодечі намагання відновляти і втримувати прадавні обичаї, коляди, щедрівки, святойванські обряди, зустрічі з ще живими колишніми діячами культурного відродження й сумні помилки тих „останніх могіканів" (вислів А. Давидовича), які одні за одними відходили з світу цього, залишаючи автора листів самим, постарілим і немічним. Постає також в уяві читача листів досить докладний образ життєвого побуту в українській місті, з його матеріяльними труднощами, смутками й радощами, з сердечними зустрічами старшого й молодшого покоління, щирим товариським життям представників „недостріляного відродження", поки ще живі були, з творчою роботою — без можливости друкування. Є й описи поїздок у чудові історичні й природні закутки Української Землі і описи київської весни цвітучої, гарячого літа й „золотої осени" та ще улюблених автором зимових буревіїв. Навіть календар українськoї погоди цікаво й приємно читається, адже ми вже призабули клімат і погоду нашого рідного краю, а київські спеки й холоди для декого й зовсім незнані.

На протязі п'ятнадцяти літ ми обсервуємо начебто звичайну людську трагічну долю — старіння й недуги, послаблення фізичних і духових сил. Але це не тільки трагедія однієї людини, а й цілої нації, найкращих представників якої переслідують — аж до смерти.

Бо й закінчується ця прецікава книжка коротким нарисом-спомином про Антоненка-Давидовича, написаним його колишнім товаришем із концтабору Олександром Хахуліном (родом з Поволзьких німців). Ми бачимо в цьому, як над худим, замореним і непривикшим до фізичної праці письменником знущалися його „бриґадири" і „оперчекгрупи" й „вахтери" — які ненавиділи його за його подвійне прізвище й за „білі руки". Бачимо, як до краю виснажений „зек"-письменник, не мігши втримати важенної тачки, валиться під нею з головою розбитою й бачимо, як його врешті рятує від смерти землячка-начальниця таборового „лазарету", призначивши його до праці фельдшера.

І бачимо, як уже „на волі" будучи, старий і немічний письменник раз-у-раз зазнає каґебівських наруг і знущань, як йому погрожують „психушкою", як йому страшенно руки трясуться від розхитаних нервів, як на вид звичайного міліціонера в парку він згинається, зіщулюється й намагається втекти кудись...

Отаке було життя і смерть одного з найталановитіших письменників України — „на волі"...

У ЗВ'ЯЗКУ З НЕПОРОЗУМІННЯМ, яке виникло між ізраїльською лейбористською партією і політичним бльоком Лікуд, Шімон Перез і Їцак Шамір не могли ще досі помінятися місцями в уряді. Як відомо, згідно з домовленням каденція Ш. Переза закінчилася 12-го жовтня і того ж дня пост прем'єра мав перебрати Ї. Шамір, а Перез міністерство закордонних справ.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО „УКРАЇНЦЯ РОКУ"

Наспіла вістка що Український Інститут Америки вирішив відзначити актора Джека Паланса-Палагнюка титулом „Українець року 1986". Треба привітати таке щорічне вирізнення провідних українців, та чи є вибір Паланса влучним? Вирізнення „Українець року", по моєму, повинно визнавати особливі заслуги даної особи впродовж останнього року (так розуміє справу журнал „Тайм"). Щож дав Паланс українській спільноті за останній рік? Те що він зберіг українську мову, не відмовляється від свого роду, бере участь у наших імпрезах включно із деклямуванням Шевченка — ніхто не заперечує.

Так на мою думку, на почесть „Українця року" треба більших діл, глибшого духа. Духа Стуса, діл Кубійовича. Проте звернім погляд, поки ще час, до живих в нашій громаді.

Фільм „Жнива розпачу" за останній рік-два сколихнув міжнаціональним світом цілою низкою престижевих нагород, про фільм писали і пишуть десятки впливових періодиків, із „Ню Йорк Таймсом" включно. Його вже бачили на телевізії впливові лідери, політики, історики різних країн, не враховуючи мас широкої публіки.

За порівняно недовгий час цей один лише фільм поставив українське питання під кутом культурно-політичним на міжнародний форум. Зрівноваженим доброю добіркою фактажу, майстерним монтажем подій і, врешті, цільним арґументуванням і висновками цей фільм змушує глядача до думки і переконує його.

Автором фільму є цінний

(Закінчення на стор. 4)

Марічка

БІЛА СМЕРТЬ

Віра поспішно включила телевізор. Проходив час вечірніх новин. На телевізійному екрані блиснуло червоним полум'ям, а вслід за тим прозвучав серйозний голос спікера:

— Велика катастрофа сталася в СССР!

— Горить Київ! Горить столиця УССР! Розрив атомових реакторів!

Страшний вогонь палить Чорнобиль — місто нуклеарних споруд! Гинуть люди, вітер розносить смертельну радіяцію! Тривога обняла всю Европу, ввесь західній світ!"

Голос не вмовкає, раз у-раз голосить світові страшну трагедію України... Чергуючись, щомиті появляються на екрані освічені сонцем чудові краєвиди сіл, міст, містечок, то знову могутні спалахи нових вогнів, нових, густих клубів диму понад яскраво жевріючим містом.

Віра деревіє. Жах сковує все її тіло. „Горить Україна! Горить прекрасний Київ, столиця і серце її чудової, дорогої країни! ... Гинуть люди, гинуть діти — будучність і надія волі... Що ж далі?... Господи, за які і чиї гріхи так довго нас караєш? ...

„— А що ж вони? — Ті, що по волі, чи неволі спричинили аж таку загладу України та нишком радіють. Яке місце призначив Ти їм Боже?! Чому не горить Москва? Чому не гинуть вони, відвічні вороги мого народу? Чому, ми і ми, і ми і доки? Як довго ще Господи, як довго ще?..."

* * *

Уже далеко по півночі. Віра кидається з боку на бік і сон не приходить. У голові топчуться страшні думки. Мотаються, розтискають голову. Невгаваючі дзвони, шуми наповняють вуха і поволі змучену, оглухлу голову перемагає сон.

Сірів ранок. Світ ще спав. Спав твердим, надранковим сном старий Львів. Віра йшла знайомими вулицями і дивувалася стільки літ пройшло і ніщо не змінилося. Все, як було колись, як ще молоденькою ходила цими вулицями...

Щось, наче тягнуло її в сторону старого Єзуїтського Городу. Ішла, іноді проминала то тут, то там пусту лавку, на якій, бувало присідала, щоб трошки відпочити, заки дійти до храму Св. Юра на Богослуження. Не любила їзди трамваєм у неділю до церкви. І тепер, як і колись, йшла поспішно, розглядаючи незмінені літами старі місця.

Здалека, від сторони катедри св. Юра пробивалося світло. Віра підходила щораз вище і ближче до храму, з якого крізь кольорові вітражі вікон просвічувало яскраво світло.

Ось вона вже під старими, вхідними воротами, по боках яких, стіни обліплені різними оголошеннями, та клепсидрами. Проходить повикручувані, кам'яні плитки замкового подів'я, спинається по сходах ґанку, до головного входу у храм. В голові блиснуло питання: — А хто ж відкриє мені двері? І, як у відповідь,нечайно великі, дубові двері почали відкриватися і Віра вступила у святиню.

Дивна, незвичайна тиша окутує церкву і Віра пробує, як може йти навшпиньках, щоб не ворушити ходою тиші. Її притягає ярке, аж біле світло, ген, в переді, у стіп головного престола, перед яким у візку сиділа постать вся в білому, із ще білішою головою і такою ж білою, довгою бородою.

Біла голова піднеслася і голубі очі глянули на Віру ласкаво і з сумом. Віра впізнала дорогого Святця...

— Отже Андрею! Князю наш, дорогий! Ви тут? Ви ж померли вже так... давно.

— Так, доню... помер я вже давно. Давно б спочинути, та серце моє ще тут... Тут залишилося. Живе і не може померти...І заставляє мене у довгу мандрівку, поміж двома світами, бо не здійснив я моїх, довголітніх мрій і надій з'єднати вас, моїх дітей водне... Переміг мене темний князь цього світу і я не осягнув повної радости і спочинку на тому світі...

— Поглянь, он там! Там він лютує і глумиться над моїм народом. Віками поневолював, нищив, та не подолав. Тепер вогнем палить святу землю моїх предків.

І глянула Віра за рукою Святця і побачила степи розлогі, золотошеничні поля, що горіли червоним вогнем і мертво застигали. Хилилися горді тополі, непорушно стояли могутні, безлисті дуби, завмерли, крислаті липи — оселі співучих солов'їв і бджілок. Сходяче сонце особливо кривавим промінням мертві села, містечка, хутори. Білі хатки наче спали твердим сном. Похилені головки соняшників, пов'ялі мальви, за тинами білих хат, а ген далі горіли міста, горів Чорнобиль... Розривалися великі, кам'яні споруди і викидали із свого нутра смерть... Смертоносний вогонь і хмари зеленобурого диму сягав по Київ — серце України і ніс загладу...

А з лісів, понад селами і хуторами скигліли сичі, вили голодні вовки і не наважувалися підходити до мертвих селищ і... собі конали.

І повелась рука Святого в інший бік і Віра побачила Дніпро. В його води, на хвилях Прип'яті вливалася смерть... І пінився, стогнав люттю і болем старий Дід-Славута, а на його гривах гойдалися білі, окаті головешки, скалили зуби і заливалися страшним, морозним реготом; „Ха-ха-ха! — Аж тепер тобі кінець! — Де твоя сила, де слава?! Тепер ти мій, мій — бодай на сто років! Ха-ха-ха! — Мішався з глухим стогоном Дніпра реґіт білої смерти...

І повелася знов рука Святця у ще інший бік. І Віра побачила під конвоєм довгі валки виснажених постатей. Останками сил волікли змучені ноги і горбилися під вагою лопат і рискалів. Їх виводили з тюрем і з-поза дротяних загород, саджали у великі автомашини і везли виповняти прогалини в колонах, по тих, що не поверталися вже... Вони йшли закопувати і прикривати своїми трупами білу смерть...

У Віри холола кров, згиналися коліна, і вона,схлипуючи, благала: — Досить! Не можу глядіти вже більше! Господи, чому? За що? І як довго ще?!

— Як довго ще?! Ще раз поніcся глухий стогін і скарга хвилями Дніпра... — Як довго ще?! ..."

— Ще, ще-е! — Поки любов візьме верх над темним князем цього світу! Прозвучав відгомоном дивний голос, величнo, могутньо...

Важко упала рука білого старця. Хилилася голова, а

(Закінчення на стор. 4)

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ Америки вислали до Ель Сальвадору досі 16 транспортових літаків різної допомоги. В першу чергу Американський Червоний Хрест й багато інших допомогових організацій, висилали ліки, харчі, **паланки**, накривала, питну воду, молоко для немовлят та інші речі. Президент Ель Сальвадору Хозе Наполеон Дуарте заявив, що від землетрусу потерпіло приблизно 100,000 осіб і апелював до країн світу прийти з допомогою для Ель Сальвадору, який сам не може дати собі ради з **наслідками** цієї природної катастрофи. ,,Ми не мали змоги розв'язати проблеми вбогости раніше, а тепер тим більше", — заявив Дуарте. До Сальвадору вибирається з візитою сам державний секретар ЗСА Джордж Шулц, щоб на місці зорієнтуватись в потребах і показати сальвадорцям, що ЗСА дійсно хочуть допомогти тій країні.

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА Московської групи нагляду за виконанням Гельсінкських угод Юрій Орлов зустрівся у Вашінгтоні з двома іншими засновниками Московської Гельсінкської групи Алєксандром Ґінзбурґом та Людмилою Алєксєєвою у присутності сенатора-республіканця Алфонса Д'Амато, який є головою Комісії безпеки і співробітництва в Европі. У зустрічі взяли участь також члени Української Гельсінкської групи Ніна Строката і Надія Світлична. Ю. Орлов та Л. Алєксєєва при тій нагоді звернулися до сенатора А. Д'Амато з просьбою добитися звільнення дисидента Анатолія Марченка, який перебуває в Чистопольській в'язниці.

НАГОРОДУ НОБЕЛЯ З ХЕМІЇ отримали два американці: Даллі Р. Гершбах з Гарварду і Юан Т. Лі з Каліфорнійського університету в Берклі, а також один канадієць Джан С. Полани з Торонтонського університету.

СПІКЕР ПАЛАТИ Репрезентантів Томас О'Нілл сказав, що, на його думку, підсумки зустрічі на вершинах у Рейкявіку не вплинуть в значній мірі на настрої американських виборців, які незабаром будуть перевибирати Палату Репрезентантів і третину Сенату. ,,На виборчих дільницях американці не будуть голосувати за ракети чи проти них, — сказав Т. О'Нілл. — Вони будуть голосувати за свої гаманці. Вплив Рейкявіку на висліди виборів буде незначним. На таких виборах головним є проблема хліба з маслом, а не проблема зоряних війн". На думку О'Нілла, успіх на переговорах у Рейкявіку був би на користь республіканцям, але їх невдача не особливо допоможе демократам, бо мало хто з кандидатів взагалі звертає увагу на міжнародні проблеми.

Проситься не відсилати книжки

Адміністрація Видавництва ,,Свобода" повідомляє, що висилка книжки ,,Пам'ятаймо про Вінницю!" пера св. п. ред. Андрія Драгана всім передплатникам щоденника ,,Свобода" закінчилась.

Адміністрація просить, щоб особи, які не зацікавлені цією книжкою, не повертали її до адміністрації, бо це обтяжує її ще додатковими поштовими коштами, а натомість передали книжку ,,Пам'ятаймо про Вінницю!" іншим особам, зокрема тим, які не є передплатниками ,,Свободи".

СУА — 61-ий Відділ у Випані, Н. Дж.

запрошує Вас на

МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР

8-го листопада 1986 р., о год. 4-ій по пол. в церковній залі, Rt. 10 & So Jefferson Rd. **у Випані**

Мисткині будуть демонструвати техніку свого мистецтва.

ЗНАМЕНИТА НАГОДА ЗАКУПИТИ РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ.

МИСТКИНІ:

- **Володимира Васічко** — акварелі: краєвиди і квіти
- **Христина Головчак-Дебарн** — графіка: тематика природи і людей
- **Люба Мазяр** — олія: тематика українських пісень і літератури
- **Слава Геруляк** — кераміка: українська народна і модерна
- **Елміра Геруляк** — силянки/гердани: традиційні і модерні

Вступ 5.00 дол. включає каву, солодке і безплатну опіку малих дітей.

Виграші: кожна мисткиня даруватиме 1 твір своєї праці. *Увесь дохід призначений на Український Музей.*

Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи сердечно вітає

Петра Григоровича Григоренка

та Його Дружину

Зінаїду Михайлівну

з днем народження.

Бажаємо доброго здоров'я, щастя і радости в житті.

Друзі

Керівник...

(Закінчення зі стор. 1)

від головного предсідника д-ра Флиса починаючи і моїм добрим приятелем пані Андрейчик, що чистила мою канцелярію, кінчаючи. Наш визначний головний секретар Володимир Сохан і Уляна Дячук, наш гарний головний касир, обоє мусіли б одержати нагороду за те, що витерпіли зі мною за останніх понад п'ять місяців.

Друга частина: чи я вважаю, що УНС і українська спільнота готові до того, щоб користатися професійними силами для продажу забезпечення? Відповідь моя, очевидно, є так! На протязі довгого часу УНС промощував шлях в українську спільноту, виказавши свої провідницькі здібности і опіку. Отже, правильним буде, щоб УНС дав своїм членам інтелігентне провідництва в усіх забезпеченевих справах, щоб вони могли ліпше забезпечити свої родини і своїх дорогих.

Введення інновації буде надзвичайно тяжким. Я прохаю о ваші молитви, братську любов і підтримку від всього членства. Довкола себе є бачу таланти і бажання збільшити членство та суму забезпечення. Чому це досі не було використано, я не розумію.

Як кажуть, ,,Турбота одної людини є радістю для іншої".

Я вдячний, що ви дали мені цю нагоду бути поміж вами. Це пригадує мені інший вислів: ,,Якщо не можете перемогти їх, приєднайтеся до них". Все моє життя я грав копаного м'яча, почавши з середньої школи у Філядельфії, згодом в середній школі в Ст. Луїс, Мо., і в Массачусетс, включно з грою у закритих аренах. Я грав з такими етнічними дружинами: Честнат Гилл, Блю Беллс, Поліш Іґлс, Манґоліянс і Джерман Ганґерієнс, щоб назвати лише кілька. Грав я проти ,,Тризуба" з Філядельфії, проти українських дружин з Елізабету, Н. Дж., і Ню Йорку. У вищій лізі ми ще собі якось давали раду, але коли ми грали у професійних змаганнях за чашу ЗСА, ми ніколи не могли перемогти українців. Отже я добре ознайомлений із сильними прагненнями українців до перемоги і з їхньою рішучістю. Тому: ,,якщо не можеш перемогти їх, приєднайся до них". І ось я тут! Якщо б не вірив щиро в УНС і в українську громаду та її необмежені спроможності, я не був би тут.

П.: Припустімо, що ваша відповідь є ,,так", як ви пропонуєте створити таку групу професійних продавців?

В.: Поперше, я хотів би сказати про теперішні способи приєднування членства нашими секретарями і організаторами. Ніхто з них не мусітиме міняти свій спосіб праці. Наш намір створити відділ професійних продавців забезпечення тільки доможе секретарям. Кожному з нових членів, яких приєднає наш відділ, ми запропонуємо вибрати Відділ, до якого вони схочуть належати, а секретарі одержать з цього відсотки.

Акція, що її ми спробуємо повести, буде цього року:

Допомогти тим секретарям і організаторам, які схочуть отримати дозволи на виконування своєї праці. Бо це їм дасть основне і краще розуміння забезпечування, як і вміння краще обслуговувати членів їхнього Відділу. Український Народний Союз затрудинть кваліфікованих продавців забезпечення, щоб вони працювали з цими секретарями, які хотіли б вказівок чи порад.

Ми всі повинні бути цього свідомі, що більшість стейтових забезпеченевих департаментів особливо сильно наполягають на тому, щоб мати професійних продавців забезпеченевих поліс вимагаючи нових акуратних правил ліцензій. Ці, однак, продавці забезпеченевих поліс, що затруднені на частинній базі — стають відгомоном минулого.

Коли секретар підпише 25,000-долярову, 50,000-дол. чи 100,000-долярову забезпеченеві поліси, залежно в якому це стейті станеться, він вичерпує цілорічну квоту. Він уже не сміє продати членові забезпеченевої поліси, навіть на суму 1,000 долярів, без переступлення закону.

Отже, якщо секретар чи організатор мають проспекти на більшу суму забезпечення, хай звернеться до мого відділу і я або один з наших професійних продавців забезпечення допоможуть секретареві або організаторові приєднати нового члена на більшу суму. Я певний, що всі, що до них це відноситься, будуть дуже вдоволені винагородою, що їм її виплатить УНСоюз. Продавці, затруднені лише на частинній базі, мусять здобути ліцензію і мусять кожнорічно відбути приписане число годин у клясах, щоб усучаснювати своє знання продавця забезпечення.

В останніх кількох роках ці ж самі вимоги встановлено відносно навчання і вишколу теж для продавців забезпеченевих плянів братських установ.

У цьому відношенні мій відділ завжди буде до розпорядимости, несучи допомогу секретарям і організаторам.

Головна Канцелярія УНС теж допомагає і повертає гроші за кошти навчанням і вишкіл секретарям і також забезпечить вишколом цих секретарів і організаторів, що бажали б поширити своє знання в ділянці братського забезпечення.

Останньо я намагаюсь затруднити досвідчених українських продавців забезпечення або аґентів, щоб допомогти тим секретарям і організаторам, яким потрібна наша допомога. Я теж могтиму затруднювати молодих двомовних українців, чи жінок без досвіду в ділянці забезпечення—для вишколу на продавців забезпеченевих плянів для Українського Народного Союзу в районах, де це лиш буде можливо. Вони здобудуть вишкіл з Головної Канцелярії і вишкіл в терені на постійній базі — із атрактивною фінансовою винагородою. Цей плян буде випрацьований з допомогою і вказівками членів Головного Уряду УНСоюзу.

Коли ж ці продавці забезпечення уже устабілізуються і здобудуть потрібний досвід, ми зможемо їх підвищувати до становища менаджера, інструктора в терені, реґіонального директора чи на інші становища, відповідно до потреб.

Як бачите — це велике завдання. І тут мусить бути вирозуміння один до одного і співпраця. Ми не сміємо думати, що все може провалитись, або що ми не здобудемо успіху. Коли, хтось не говорить плавно по-англійськи — це без значення. Я також добре не говорю. Фактично, я взагалі не говорю по-українськи! Але я можу навчитися. Ми лише тоді не маємо успіху, коли ми не пробуємо!

Усі ми мусимо зрозуміти, що властиво ми пробуємо осягнути.

Я знаю, що українці є глибокорелігійні, однаково — українці-католики, чи українці-православні, чи баптисти. Усі є брати і сестри, всі є українці! Я вірю, що тоді лише здобудемо успіх, коли ми всі щиро відкриємо наші серця і уми один перед одним за правдивим братським звичаєм.

П.: Який персонал ви маєте на увазі, що торкається віку, освіти, вишколу і досвіду?

В.: Український Народний Союз ,очевидно, хотів би знайти досвідчених продавців забезпечених плянів у будь-якому віці, напочатку, посередині чи в кінці їхньої забезпеченевої кар'єри–людей, у яких почуття, що в них не було нагоди використати їхнього таланту до максимум, або що в сьогоднішньому їхньому становищі не було місця на ріст. УНСоюз їх потребує.

Якщо мова про майбутнє, про особу, яка одного дня прийде на моє місце, я бачу 25 чи 45-літню людину, віддану, щоб служити своїй українській спадщині, і до певної міри двомовну. У моїх плянах бути тут лиш єдиним не-українцем. У цей спосіб союзовцям буде легше мене знайти!

Як я уже попередньо тверди́в, вірю, що в нас усіх є талант, що його ми потребуємо. Можливо, що це власне є те, що найбільше я хотів би бачити у нашому персоналі.

Віра і стремління здобути успіх — це те, чого не можна навчитися. Ми мусимо це посідати. Усе інше можна навчитися.

П. Якого типу вишкіл ви маєте в пляні для продавців забезпечення, коли взяти до уваги специфічність УНС, братський напрям його, професіоналізм, а найголовніше, українство? На чому ви поставите наголос?

В. Усі заагажовані до пра**ці мусять перейти іспит й отримати право бути забез**печеневим аґентом у своєму стейті. Вишкіл буде включати знання про УНС, його характер братської організації, участь УНС в громадському житті і його професіоналізм. Через навчання і вимогу повної чесности у **відношенні до громади обез**печеневі аґенти пізнають не лише історію УНС і його досягнення впродовж 92 років існування, але також обов'язок дати чесну та вірну обслугу членам української спільноти в ЗСА та Канаді так у справах забезпечення, як у житті громади. До мене належить справа забезпечення, але я переконаний, що висліди того від**чуються також у громаді.**

Я працюю тепер над підготовою книжечки, яку наші аґенти забезпечення будуть уживати, щоб представити УНС перед майбутніми членами, в якій буде історія створення УНС, що ми досі зробили, що ми даємо своїм членам. В ній теж будуть інформації про наші видання, про Союзівку, братську діяльність, українську культуру, спадщину та інше. Ці секретарі і організатори, що бажають використовувати цю книжечку, можуть це робити кожночасно.

Я працюю також із головним секретарем Володимиром Сохано́м над новою **книжечкою забезпеченевих** премій, яка буде служити додатково як провідник для аґентів, секретарів та організаторів. Вона дасть їм також вказівки, як виповняти аплікації на пляни забезпечення, як приготовляти медичну карту, спеціяльні висоти забезпечення, диві**денди, висоту відсотка, і як** це все вияснити членам. Одним словом, книжечка буде давати додаткові інформації, щоб краще служити своїм членам.

Що слід наголошувати? Як я вже зазначив раніше, я пляную бути єдиним неукраїнцем в системі УНС Але головним завданням моїм буде продовжувати службу українству. Через 92 років УНС був і залишиться також далі передовою українською братською організацією.

П. В якій мірі публікації УНС, його оселя Союзівка, його братська діяльність і загальна участь в житті громади допоможуть продавцям забезпечень?

В. Ми всі знаємо, яку важливу ролю відограють наші видання у продажу **забезпеченевих плянів. Новий Відділ продажу забезпечення буде працювати ще тіс**ніше, як досі із виданнями УНС, а це зі ,,Свободою" і ,,Українським Тижневиком' як також зі Союзівкою та Відділом братської діяльности. Я маю надію, що члесни УНС завжди будуть висловлювати свої думки і почування щодо моєї праці, бо тільки в цей спосіб ми можемо взаємно собі допомогти і допомогти УНСоюзові.

П. Чи кляси забезпечення УНСоюзу, його забезпеченеві нагороди мусять бути поліпшені?

В. Досі забезпечення в УНС було все доброю інвестицією. Але так як ми потребуємо тепер професійного представника забезпечення з приводу складної системи забезпечення, яка тепер існує, УНС можуть також поправити якість забезпечення. Тому підвищен**ня якости плянів забезпечення буде постійно проходи**ти.

Разом із Головною Екзекутивою УНС ми почали впроваджувати новий продукт, який найкраще буде служити українській спільноті. УНС був і залишиться чисто українською організацією, за винятком моєї особи. Хоча д-р І. Флис, наш головний предсідник, поінформував мене, що ,,може колись", як я буду добре виконувати свою працю, він подбає про те, щоб мене іменували ,,почесним українцем"

П. Створенням Відділу продажу забезпечення УНС зможе більше конкурувати з американськими приватними забезпеченевими компаніями?

В. Коли йдеться про аме**риканські комерційні фірми, то я вірю, що УНС вико**нує таку братську діяльність, яку не може дати ніяка комерційна забезпеченева американська установа. Тому їх не можна уважати компетицією для УНС. Крім того, я уважаю, що братська союзова служба не має рівної серед інших братських установ. Завдання є ясні. Українці в ЗСА і Канаді мають обов'язок плекати українську культуру і українську мову. Тепер, коли цю культуру змивають з обличчя землі в Совєтському Союзі, УНС мусить бути провідним чинником тут для продовжування цієї культури. Українці, незалежно від того, де вони народжені, в Україні, в ЗСА, чи в Канаді, мусять спільно продовжувати це діло. Одним з найкращих способів цього є старатися, щоб УНС був передовою українською братською організацією у **вільному світі.**

Для осягнення цього потрібно праці і співпраці кожного українця.

П. Як будуть діяти продавці забезпечення в географічному і демографічному відношеннях?

В. Як вам вже відомо, на останній Конвенції УНСоюзу делеґати схвалили резолюцію, яка доручає Головній Екзекутиві УНС заангажувати демографа, щоб перевірити, де знаходяться потенційні нові члени. Коли ця програма буде готова, вона дасть нам можливість визначити ті околиці, в яких повинні бути постійні продавці забезпеченевих плянів. Ці околиці будуть точно означені і на них зосередиться праця УНСоюзу.

П. Як продавці забезпечень переконуватимуть потенціяльних членів про користь, яку їм дасть членство в УНС?

В. ,,Свобода" і ,,Український Тижневик" можуть багато в тому напрямі зробити. Наші члени можуть цією дорогою довідатися про нові можливості забезпечення в УНСоюзі.

Що ми робимо на ділі — це те, що кожна поступова і зростаюча братська організація мусить робити. Ми мусимо використати усі можливості, які є доступні у тому світі, що так змінясться.

УНС не зміняється, але **додає лише новий вимір в** цілі з'єднання цілої української спільноти в ЗСА і Канаді.

Я надіюся у майбутньому писати статті на тему забезпечення і праці мого відділу під заголовком: ,,З бюра крайового керівника продажу забезпечень"

П. Ви наголошуєте весь час братський характер УНС, чому?

В. Це те, що уможливлює УНС фінансувати братську діяльність для добра української справи, культури, мови і спадщини. Це допомагає УНСоюзові виступати проти русифікації в Україні. Братська забезпеченева ор**ганізація в протилежності** до комерційної забезпеченевої компанії дає дві можли**вості користати із забезпе**чення: 1. Платити дивіденди своїм членам; 2. Вживати **приходи для її братських ці**лей.

У випадку УНС наша братськість це — українство. Усі братські організації **є неприходові і звільнені** від податку на підставі існуючого закону. УНС дає можливість своїм членам не лише забезпечити свої родини, але й бути також го**лосом всіх українців.**

Чим більше ми будемо мати забезпечених членів тим голосніший буде наш голос. Якщо УНС не буде провідним чинником, якщо УНС не буде зростати і об'єднувати усіх українців, то хто буде? А що важливіше, хто може це робити?

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!

І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ

БАТЬКО-СОЮЗ!

Нова біографія ,,Курилик"

У неділю, 5-го жовтня ц.р., о 3-ій год. по полудні в Ніяґара Фоллс відбулася врочиста презентація нової книжки про мистця Василя Курилика (1927-77), офіційної біографії під наголовком ,,Курилик", яку написала д-р Патриція Морлі з Конкордія університету в Монтреалі, а видало відоме видавництво в Торонто МекМіллан Канади.

Презентація, що була в Українському Музеї ім. Василя Курилика в Ніяґара Фоллс, зорганізував музей в співпраці з Клюбом Українських Підприємців і Професіоналістів ніяґарської округи.

Програму відкрила коротким привітом родині Куриликів, зокрема мамі мистця Марії Курилик, та всім присутнім (понад 100 осіб) Оля Колянківська, куратор музею, яка запросила Клима Болехівського, президента клюбу, проводити програмою.

З коротким привітом від управи міста виступив Чарлс Чізман, голова фінансової комісії міста Ніяґара Фоллс. Еріка Череч, професор англійської мови у Ніяґарському коледжі, дуже елоквентно подала коротеньку історію музею та представила головну прелеґентку, доктор Патрицію Морлі, авторку біографії.

У своєму короткому виступі П. Морлі розказала, як вона познайомилася з творчістю і з самим мистцем Василем Куриликом, і як вона, людина англійського походження, захопилася творчістю і життям цього визначного маляра українського роду.

Біографія має 338 сторінок, 90 чорно-білих і 8 кольорових репродукцій. Коштує вона 35 канадських і 35 американських долярів.

Праця над книжкою тривала понад 6 років. І, як каже сама авторка, якби була знала, які перешкоди чекають на неї, ніколи не взялася б за такий труд. Чудова обкладинка в зеленому тоні, з виразним написом ,,Курилик" і автопортретом мастця.

У передмові і подяці усім, що причинилися до появи цієї біографії, вказано також на фінансову підтримку, яку дістала авторка від Фундації Тараса Шевченка у Вінніпеґу. На трьох сторінках подано прізвища тих осіб, яким вона дякує за підтримку. Праця довідкова і саме написання вамагало великого зусилля, терпеливости. Перші рецензії на книгу вже появилися в ,,Торонто Стар" і Глоб енд Мейл", ,,Сатердей Найт", і всі вони прихильні, похвальні з подивом для автора, що взялася за біографію мистця, якого всі критики окреслюють ,,великою загадкою". Одначе, це є тільки біографія, а не монографія. Авторка, будучи професором англійської літератури і маючи вже за собою вісім книжок, обережно не заторкує проблеми мистецької критики, не будучи спеціялістом з цієї ділянки. Таке завдання залишається ще й досі відкритим.

Після виступу авторки проголошено перерву, під час якої відбувалася продаж і підписування книжок. Гості могли також погоститися вином, сиром, кавою і солодким, що їх подарували різні організації і поодинокі особи.

В долішній залі музею була влаштована незвичайно цікава вистава пастелей Марії Мариняк, мисткині з Лондону, Онт., та чудових творів Северина і Маріяна Борачків. У сусідній залі присутні могли любуватися килимами роботи Михайла Біласа з Трускавця. ,,Страсті Христові" В. Курилика, як завжди притягували багатьох.

Після перерви проголошено початок льотерії, що її влаштував музей на підтримку для заплати податку, що його наклала в цьому році управа міста Ніяґара Фоллс. Першу нагороду, образ Парасі Іванець із Ст. Катеринс, ,,Ліс", дарунок мисткині, а також ініціяторки льотерії, виграв п. Кальба, Торонто. Друга нагорода, монотипія М. Глущенка, ,,Гірський краєвид", дісталася Нілі Стецьків, Баффало. Третю нагороду, ,,Мадонна" Аліції Шуберт-Ольшевської, виграв Фостер Занутто, а четверту, що її ласкаво витягнула мати Василя Курилика, репродукцію картини свого сина ,,Кінець денної роботи", виграла Оксана Основська. П'яту і останню нагороду, нову книжку ,,Курилик", дістав Кост-Брикович з Торонто.

Цілу програму записав на відео Євген Снігур.

Щоб вшанувати дев'ять років смерти Василя Курилика, музей в кооперації з бібліотеками ,,Золотої Підкови" ніяґарського півострова влаштовує також виставку його книжок, яких досі появилося 16, у Форт Ірі, Ніяґара Фоллс, Брок університеті, Ст. Катеринс, Ґрімсбі, Стоні Крік, Гамільтоні, Бурлінґтоні і Оаквіл від 3-го до 10-го листопада ц.р.

Видавництво МекМіллан продовжує промоцію книжки ,,Курилик", висилаючи авторку по цілій Канаді на протязі місяця жовтня, щоб підкреслити важливість появи цієї біографії.

М. О. К.

НА ПРОЦЕСІ В ЛОНДОНІ. Великобританія, проти йорданського терориста Незара Гіндаві, який при допомозі своєї нареченої ірляндки намагався висадити в повітря пасажирський літак ізраїльської повітряної лінії Ель Аль, виникла нова справа, яку тепер розглядає судля і прокуратор, а саме Н. Гіндаві заявив, що він не є терористом, ніколи не займався терористичною діяльністю і думав, що з допомогою Енн Мирфі він перевозить до Тель Авіву наркотики, а не вибуховий матеріял. Очевидно, прокуратор поставився дуже скептично до цієї заяви, але процедура вимагає, щоб її докладніше вияснити. Гіндаві також заявив, що амбасадор Сирії пропонував йому допомогу, як службовці Скотлянд Ярду відкрили вибуховий матеріял і заарештували спільників.

КОМУНІСТИ В ГАНОЮ. В'єтнам, запротестували публічно проти провокацій китайських збройних сил, які під прикриттям артилерійського вогню, заатакували кілька в'єтнамських місцевостей у прикордонній полосі. В'єтнамське пресове агентство повідомило, що прикордонні частини В'єтнаму відбили наступ китайців і на полі бою залишилися 90 мертвих напасників. Згідно з в'єтнамськими інформаціями китайці обстрілювали з гармат в'єтнамську сторону на протязі цілого дня. Зудари між китайцями і в'єтнамцями у прикордонній полосі повторюються час від часу від 1979 року.

ПОМИНАЛЬНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ

за душі св.п.

Володимири і Катерини ЗАРИЦЬКИХ

буде відправлена

в соборі свв. Володимира й Ольги в Чикаго, Ілл., ***дня 28-го жовтня 1986 р., о год. 7:30 ранку.***

ЛЕОНТИНА ЗАРИЦЬКА — шваґрова і тета

ДАРІЯ ЗАРИЦЬКА-ДЕРБІШ

з мужем **АНТОНОМ**

ХРИСТИНА ЗАРИЦЬКА-ПЛАВЮК

з мужем **ЯРОСЛАВОМ**, братаниці і кузинки

Зустріч колишніх студентів Лювенського університету

Кергонксон — Союзівка. (М. Лабунька). У суботу й неділю, 4-го і 5-го жовтня ц. р., тут відбулася чергова зустріч колишніх студентів Католицького Університету в Лювені, Бельгія, із ЗСА і Канади. На зустріч прибуло біля тридцяти осіб. Деякі колишні лювенці прибули разом із своїми родинами. На цій зустрічі, як і на чотирьох попередніх, лювенці провели час у товариських розмовах-спогадах, але немало часу присвятили також застанові над сучасними проблемами, що заторкують життя української людини на батьківщині й в діяспорі.

Особливо багато уваги й часу присвячено справі видання пропам'ятної книги про студентів-українців у Лювенському університеті, де від тридцятих років нашого сторіччя існував досить чисельний студентський осередок. Досі, за час півстолітнього його існування (1931-1986), в Лювенському університеті студіювало біля 200 українських студентів і студенток. Останніми роками студентами університету були вже сини й дочки абсольвентів із попередньої ґенерації.

Лювенський університет був заснований 1425 року й завжди славився як добрий науково-дослідний центр, в якому виховувались висококваліфіковані педагоги й дослідники — спеціялісти різних ділянок науки. Він був також своєрідним огнищем двох культур — французько-вальонської і флямандської. Була це двомовна інституція і навчатися можна було французькою або флямандською мовами. Тепер університет поділений за цим мовним принципом на фактично дві окремі інституції.

Від самого початку свого існування український студентський осередок в Лювені був досить добре зорганізований і знаходився під наглядом університетських властей, які щиро ним опікувалися.

Українські студенти мали забезпечені стипендії та могли проживати в окремому українському гуртожитку. Осередок цей завжди проявляв велику активність, коли йдеться про студентське організоване життя, головно після Другої світової війни, коли до Лювену прибуло відносно велике число українських студентів. Досить поважна частина лювенських студентів була активною і в громадському, а то й у політичному житті української еміґраційної громади. Вони залишилися активними й після закінчення студій.

Знову ж таки значне число українських абсольвентів Лювенського університету займається педагогічною і дослідницькою працею у вищих наукових закладах різних країн світу, а деякі одиниці стали визначними науковцями в своїх ділянках. Саме щоб зберегти пам'ять про цей осередок українського студентства, як і пам'ять про поодиноких його членів у минулому й тепер, вирішено вже давніше видати пропам'ятну книгу. На цьогорічній зустрічі намічено членів редколеґії, яка повинна б занятись збиранням та редаґуванням матеріялів для цього видання. Вирішено також посилити збірку фондів на покриття коштів видання такої книги й покликано для цього завдання окремий комітет. Серед лювенців вже від попередніх зустрічей завелася практика репрезентативного колективного проводу за географічним принципом. Цим разом цей провід оформлено в такому особовому складі: Ярослав Туркало — ЗСА, Михайло Логуш — Канада, Володимир Попович — Европа; а крім цього, — Ігор Гайда і Остап Коцюба, обидва з ЗСА.

Молодий „завойовник" Голливуду Б. Захарій

Кожним разом, коли зустрічаємо наших земляків поза південною Каліфорнією, ми завжди чуємо питання: „А хто там є з наших людей в Голливуді (тобто, у фільмовій індустрії), крім Джека Паланса та Майкла Мазуркі?" І нам приходиться подекуди зі сумом ствердити незавидний стан відсутности нашого, так би мовити, достатнього представництва в цій важливій індустрії не лише з-поміж акторів, але й з-поміж режисерів, редакторів чи творців скриптів та інших фахівців цієї широкознаної в світі індустрії, якою являється фільмовий Голливуд.

Чомусь. з невідомих причин ми також не заповнили нашими людьми інші ланки „мідії", як телебачення та навіть радіо, вже не згадуючи про судівництво цієї країни та керівні пости в державних та стейтових установах. Ми віримо, що ці наші недомагання ми згодом виправимо та, використовуючи наше горожанське право країни, заповнимо ці прогалини минулих декад.

Одначе, повертаючись до фільмової індустрії Голливуду, ми зауважуємо щораз то більше зацікавлення серед нашого молодого покоління, яке, будучи народженим чи вихованим в ЗСА дуже добре розуміє закони цієї країни і, не сподіваючись створення для них сприятлевих нагод іншими, творить їх само, що було стверджено нами після нашої зустрічі з молодим завзятим нашим земляком Богданом Захарієм, який може беззаперечно зараховуватись до наших нечисленних „завойовників" столиці фільмів „Голливуду".

На вигляд скромний та привітний, з відсутністю всілякої молодечої зарозумілости та скрайности, Богдан Захарій зробив на нас враження спрацьованого студіями студента, одначе, відповідаючи на наші запитання, ми відчули, що ця молода українська душа є наповнена творчою енерґією, завзяттям та спокійним підходом до зреалізування своїх плянів та цілій. Замість того, щоб змагатися з безліччю „конкурентів" за кращу позицію у відомих „старих" кіностудіях, Б. Захарій став одним із основоположників „афіляту" Ворнер Брадерс лише дев'ятимісячної своїм віком фільмові студії під назвою IЗІС, у якій обійняв відповідальне становище віцепрезидента та якому доручено право вирішувати при виборі та затвердженні фільмових скриптів.

Тому що наступного року готується до продукції першого фільму, під сучасну пору Богдан Захарій працює чотирнадцять годин денно, відбуваючи наради з аґентами та авторами скриптів. Продуцентом є відома фільмова акторка, яка найбільше вславилася на своїх серіях виступів на телебаченні та яку ми знали як „Шеер", дуже зацікавлена українською тематикою та нашими національними проблемами, будучи сама вірменсько-індіянського походження, розуміє мабуть ліпше почування поневолених фізично чи політично.

На наші запитання про історію його життя, наш співбесідник розповів нам, що йому тепер тридцять років життя та що його батьки панство Володимир і Оля Захарії прибули після Другої світової війни до Ню Йорку, а згодом поселилися у Дітройті, де він народився.

З юности він защеплював у своїй душі любов до України та всього, що є українське. Своє національне виховання Богдан Захарій у великій мірі завдячує „Рідній Школі", школі Непорочного Зачаття та Пластові, що було доповненням до національного виховання, яке він уважно черпав від своїх батьків. Грав на фортепіяні все своє життя та мріяв у душі про свою участь у фільмовій індустрії.

Одержавши стипендію від мишиґенського стейту, він студіював в університеті у Дітройті, та згодом одержав свою першу працю в Ей-Бі-Сі, З Дітройту виїхав до Ню Йорку, де працював в Ен-Бі-Сі й на початку цього року одержав нагороду Емі за створену ним програму під назвою „Лів ет файф". Його щирим бажанням було створення серій в телебаченні про Володимира Половчака, а також про Валентина Мороза, одначе, тематика про В. Половчака зчасом згубила, так би мовити, свою „свіжість", як також і друга тема. Одначе його метою є створення монументального фільму про нашу еміґрацію у ЗСА, що пан Богдан твердо вірить він виконає.

Порівнюючи з попередніми, Богдан Захарій ствердив, що праця у фільмовій продукції є менше „зв'язана" з політичними інтриґами, ніж він це відчув в Ей-Бі-Сі, Сі-Бі-Ес та Ен-Бі-Сі, де він працював десять років.

Підсумовуючи нашу бесіду-інтерв'ю з цим ідейним національно та завзятим у своєй меті представником молодого покоління, ми відчули в ньому оцю здорову українську молоду зміну, яка,перебравши від своїх попередників священну „ештафету", якою є служіння українським ідеалам, уміло несе її до великої мети—голошення правди про Україну, наш нарід та нашу історію.

Ми вітаємо почини Богдана Захарія і віримо, що його „завойовницька" місія увінчається успіхами не лише у Голливуді і ЗСА, але признанням нагородять його і у світі, і його слідами прямуватимуть й інші наші молоді земляки, вкладаючи цим і нашу ще одну „цеголку" у світовій фільмовій столиці, якою являється Голливуд.

Д-р С. Шумський

Біла...

Закінчення зі стор. 2.

вуста скривилися і викидали із серця важкі слова докору; — „А там гризуться, діляться... навипередки, одні одним будують храми Богові... золотять копули, щоб величніше, щоб дивувати світ... — Кам'яні, холодні храми Божі... як кам'яні і холодні їхні серця... І руйнують правдиві святині — братню любов і згоду...

Поволі піднеслася біла голова святого, а заплилі сльозами очі звернулися на Розп'яття Христа над престолом і до вух Віри донеслося тихе, болюче благання: — Христе Боже! — Як воля Твоя, — відверни вже цю чашу страждання від мого народу і дозволь забрати звідсіля моє серце!

Погасло світло і зник білий святий Князь у візку...

Віра йшла знову пустими алеями Єзуїтського Городу. Шелестіли під ногами золоті листки каштанів і кольоровими метеликами сідали на пусті лавки і на підкошені травники.

Втікала непевна темна ніч, а ранок ще був сірий... Сірий наш листопадовий ранок, як і наша... сіра доля.

Гантер, 1986

Ще про...

(Закінчення зі стор. 2)

„тім" канадських українців під проводом досвідченого і заслуженого фільмара Святослава Новицького. Цей віртуоз екрану міг би був вигідно влаштуватись в Голливуді та він повторив призабуте вже гасло, мовляв, „це теплий кожух, та не для мене шитий". Вже понад 20 літ С. Новицький працює над фільмами з українською тематикою. Згадати б лише документальні його твори про Я. Гніздовського, Л. Молодожанина та неповторний кіно-етюд „Українська писанка", що став був окрасою міжнародних кіно-фестивалів.

По-моєму С. Новицький куди кращий кандидат на „Українця року 1986". Та наша діяспора його чомусь ще не доцінює, так само як пересічний українець не розуміє ще як слід яку велику силу криє в собі сучасний фільм.

Нам дуже потрібна серія короткометражних фільмів п.з. „Українська культура", включаючи сюди народнє та професійне мистецтво. Теж вдячна тема: Запорізька Січ, чи не перший демократичний устрій в Східній Европі. А біографічна серія велетнів духа із світовим ім'ям: Бортнянський, Шевченко, Грушевський, Довженко, Архіпенко... Яким чудовим і доступним матеріялом для наших шкіл українознавства були б відеострічки таких серій! Та чи тільки для наших шкіл?

Ось лише кілька думок, кинених поки не запізно, нашим керівникам в діяспорі. За ними слово.

Роман Савицький

Кренфорд, Н. Дж.